

leži v rokah tamošnjih volilcev. Slov. ljudstvo pričakuje od njih — slov. mož, mož, katerim velja geslo: „Vse za vero, dom, cesarja!“

Slov. ljudstvo pa si pridržuje tudi končno sodbo čez nje. Daj Bog, da bode ona za slov. občino vesela!

Gospodarske stvari.

Pitavne svinje.

Kdor hoče svinje rediti za to, da jih zakolje ter si priredi začimbe, doživi lahko, da mu svinje ne žró več, ko bi še to najraje imel. Karkoli jim človek prinese, vsega se malo lotijo, potem pa pusté na miru. Lahko se torej izgodi, da jim maščoba odjemlje, ne pa, da raste. To je vsekako nevolja; za-njo bi človek kaj rad dobil zdravilo.

Tako zdravilo se tudi nahaja in ne stane, Bog zna, koliko truda ali denarja. Zdravilo je čisto priprosto. Vzame se kak škaf ali enaka lesena posoda, ki drži vodo. Va-njo se nasiplje ovska za dva do tri prste na debelo in potem se potrese oves s soljo. Tacih plasti ovsa naredi si toliko, kolikor ti je treba za dva dni. Na zadnje pa se vlije vode, ne preveč, pa toliko, da je ves oves v vodi. Ker se oves raztegne, zato ne sme biti posoda prepolna.

Dve pesti tega ovsa daje se potlej vsaki svinji na den in čudo, kako da ti bode žrla. Vse, kar ji daš, ti požré z največjo slastjo. To zdravilo je lahko in torej upamo, da se ga bodo naše gospodinje rade poprijele, ako dobodo potrebo za-nj.

Vinske kleti po zimi.

Kleti, v katerih hranimo vino in sploh reči, katerih še nočemo kmalu vzeti v rabo, ne smemo v jeseni prerano zadelati. Dokler še ni rednih mrazov, dotlej naj bodo one še odprte tako, da pride in izide zrak iz njih na lahkem. Take kleti, ki ležé precej globoko v zemlji, ostanejo pa še potlej lahko, brez škode, dalje časa odprte.

Samo na oni strani, od katere piha mrzel veter, treba jih je tudi v pozni jeseni že zadelati, zato pa naj ostanejo potlej na drugi strani še odprte. Kedar je zima lahka ali če le malo premrzuje, tedaj je dobro, da še ostanejo kletne luknje odprte. Tako lahko slabi zrak izhlapi, sveži pa prihaja v klet.

Ako velja za poletje pravilo: Čem hladniša klet, tem boljša, ni še isto pravilo tudi po zimi brez veljave. Se vé, da velja to le do neke stopinje. V kleti zmrzne razna roba, ki ji leži v njej, še le, kedar je v njej že mrzlo, to je, kakor pravimo, toplota že nekaj stopinj pod ničlo. Toplota v zidovju in na prostem ste si pa za nekaj stopinj vselej navskriž.

Travnike povlačiti je koristno.

Brana izrune iz travnika mah, raznaša krtine in mravljišča, rahlja površje, da zamore prihajati potrebna luč in gorkota, potrebni zrak; ob vsem tem pa živijo rastline. Povlačenje uroča tudi, da trava bolj gosta in mladostna raste.

Koliko da koristi povlaka travnikom, priča nek profesor Anderegg v Švici. Mož je razdelil travnik v štiri enake velike dele (parcele), ki so pa tudi vsi enako dobro zemljo imeli. Prve parcele ni niti pognojil, niti povlekel in je dobil 377 kil sena. Druge parcele ni povlekel, pa jo je pognojil, ter je dobil 833 kil sena. Tretjo parcelo je sicer povlekel, pa ne pognojil, dobil je 770 kil sena. Četrti parceli pa je privoščil obojega t. j. ta del je povlekel in pognojil, za to je dobil pa tudi tukaj toliko, kakor na drugem in tretjem delu skupaj, namreč 1565 kil sena. Te številke kažejo dosti jasno, koliko so se do seh dob travniki še zanemarjali. Primerimo le skrb, koju skazujemo travnikom z ono, koju skazujemo poljem. Ako potrebuje polje skrb in marljivega dela, gotovo je potreben tega tudi travnik.

Brana za tako povlačenje, se vé, da mora biti drugačna od poljske brane. Tu so železni udje, ki so kakor na verigi, drug v drugega vklepani in vsak ud ima po več zob, ki se v zemljo zasajajo, pa ne pregloboko, tako da se pri taki vlaki živina ne izmuči preveč. Taka brana, iz mnogih pregibljivih udov spletena, najde s svojimi zobovi vsak griček, pa tudi vsako dolinico.

Ogledaš si jo lahko pri kakem grajščaku, kjer tudi lahko izveš, kje in po kaki ceni bi jo dobil. Lahko, da bi se cene ustrašil. Pa saj bo morebiti tebi služila manjša brana, kakor jo ima grajščak. Ali pa naj si omisli tako orodje cela soseska; potem se lahko posestniki vrstijo. Razumeva se, da se mora travnik povlačevati spomladi, preden začne trava rasti.

Sejmovi. Dne 11. januarija na Planini in v Imenem. Dne 12. januarija v Gradcu in na Bregu v Ptuj (za svinje). Dne 14. januarija pri sv. Filipu pri Kozjem in v Poličanah (za svinje.)

Dopisi.

Iz Celjske okolice. (K volitvi v občinski odbor.) Celjska „vahterca“ bobna v zadnji številki vse Celjane vkup, da se naj zberejo, dne 9. in 10. januarija kakor črna vojska ter privrejo na volišče v našo občino; kajti nevarnost za nemškutarijo je velika, in mogoče, da bi ji tukaj zapeli Slovenci mrtvaško pesem, in jo dejali v hladno gomilo. Ali pa je prav, da se ti Celjani vedno vtikajo v naše volitve in hočejo tukaj svoj komando

imeti? Kedaj pa smo se mi slovenski kmetje kje vtikali v Celjske volitve? Nikdar net! Če toraj mi pustimo Celjane v miru, zakaj oni ne dajo miru tudi nam? Zakaj nam ne pustijo, da si izvolimo svoje može v odbor, može ki bodo z občino gospodarili tako, kakor bo tudi za nas kmete prav. Če smo pri zadnjih volitvah pred 3 leti propali, imajo to samo nemški Celjani na rovašu, kajti, da se oni niso vtikali v naše volitve, ter primahali vsi do zadnjega moža, in do zadnje ženske (oziroma njenega pooblaščenca) sem, premagali bi mi naše domače nemškutarje popolnoma. Da je temu res tako, kaže nam volitev v deželni zbor pretekelega meseca. Enkrat Celjani niso smeli priti volit volilnih mož, pa smo mi Slovenci sijajno zmagali z našimi volilnimi možmi! In letos hočejo Celjani sopet priti. Naj vendar pomislijo, da vsi živé samo od Slovencev. Vsi Celjski obrtniki, trgovci itd. živé le od Slovencev. Na nemško kam, na Prusko ne prodajo nobeden nič, pač pa živé v zvezi z nami Slovenci, dobivajo od nas iz okolice, iz cele Savinjske doline, da celó iz Kranjskega dobiček in zaslužek. — Če jim Slovenci obrnejo hrbet, bo v marsikateri hiši v Celju začelo kruha pomanjkovati. Če se mi Slovenci moramo vedno in vedno samo s Celjani in zoper nje bojevat pri vseh volitvah, bodemo si konečno tudi to zapomnili, ter začeli premišljevat, zakaj da svoje nasprotnike podpiramo. Za dober denar dobimo povsod blago, nismo ravno na nemške Celjane navezani. — Pri tem bodo imeli le Celjani sami največjo škodo. Če torej Celjani hočejo z nami v miru živeti in lepo prijateljsko shajati, naj nas tudi pustijo v miru, pri naših volitvah. Prijateljsko njim toraj svetujemo, naj ostanejo lepo, tiho doma. Slovenci pa, ki hočemo, da bode v naši slov. občini enkrat konec nemškutarjenju, ki hočemo, da pridejo tukaj vrli slovenski može do občinskega gospodarstva, pridimo vsi, kakor eden mož k volitvi, v ponedeljek tisti, ki volijo v III. razredu, v torek pa oni, ki volijo v II. razredu. Vsi pa volimo slovensko narodno. Če pridemo vsi, je in mora biti zmaga naša. To bo v čast naše občini po celem Slovenskem!

Iz spodnje Savinjske doline. (Vesele novice.) Naj ti povem, dragi mi „Slovenski Gospodar“, kako da se še kaj pri nas godi; veš, da ti povem, da je vse dobro in izvrstno. Odkar smo dali nemškutarje pod koš, od takrat je lepi mir in edinstvo pri nas. Da ti povem, pravi značajni narodnjaki so naši može zdaj. V naši občini sta dva krajna šolska sveta v Galiciji in na zgornji Ponikvi; in v teh krajnih šolskih svetih so še do polovice, da večino imeli oni ne-bodi-jih-treba, a ker je pa občinski odbor v Veliki Pirešici popolno naroden, volil je tudi oba krajna šolska sveta iz narodne strani in tu so si izvolili g. župana Podpečana

in tam g. župnika Kuneja za načelnika, in ti so svoj posel že prevzeli, ter uradujejo slovenski. Kako da umejo slovenski može gospodariti, razvidi se iz glavne denarne knjige naše občine. Poplačani so vsi dolgi, kateri so bili poprej narejeni. Akoravno so stroški za uboge, za ceste, za šole vedno večji, občina ni nič več dolžna in akoravno se bode delala nova dvo-razrednica v Galiciji, ne bode treba dolga delati. Da je ves dolg poplačan, bil je tega občinski zastop tako vesel, da je pri zadnji seji sklenil, naj se ob sklepu računa, ki je vsako leto sredi januarja, daruje dijaški kuhinji v Celju 25 gld. iz občinske blagajnice. Tudi so vsi gg. odborniki in svetovalci sklenili osebno, da pristopijo koj drugo leto k družbi sv. Cirila in Metoda. In tako gre z vsako rečjo vse na bolje, odkar je občinski odbor naroden. Zapomnite si to može v občinah, kjer kraljujejo še vedno nemčaki, dobro in pri volitvah v občinske zastope volite le same značajne narodnjake. Na lastni zemlji naj bodo le Slovenci gospodarji! Ako bodejo povsod, v vseh občinah le Slovenci gospodarji, potem bodo tudi okrajni zastopi, okrajni in krajni šolski sveti narodni, in ko bodo vsi ti narodni, no potem se bode tudi našim zahtevam ustreglo. In to je kaj lahko, le pri volitvah v občinske zastope glejte, da spravite narodne može, saj jih je vendar-le povsodi dovolj. Le pobrigajte se malo, in pa ne držite ob taki priliki rok križem, pa jezika za zobmi. Ako si Slovenec sam ne bode pomagal, drugi mu gotovo ne bodo. Kdo je naš mož? Lahko ga na njegovih besedah izpoznate; kdor pa ni za nas, on je zoper nas, naj si bode potem, v katerem stanu si hoče. Najbolj važno je pa, da bi prav radi čitali slovenske časopise. V vsaki vasi naj bi bil „Slovenski Gospodar“ in pa „Mir“; saj ne veljata obadva več kot 4 gld. za celo leto in koliko lepega in podučljivega je v njih! Ako se zbere deset udov, mož in fantov skupaj, pa si lahko obadva časopisa naročajo, ako le vsak 40 kr. da. Narodnjaki! Zdaj ob novem letu je ravno prilika, da storite dobro delo; pobirajte vsak v svojem kraju denar skupaj in naročujte si ta časopisa, gotovo lepo, dobro delo bote storili.

Savinjski.

Iz Črešnjic. (Književni nasvet.) Čeravno smo Slovenci hudo na steno pritiskani ter se nam brezštevilno ovir stavi od nemško-liberalne in deloma tudi laške strani, dospeli smo vendar v kratkem času že precej na visoko stopinjo omike in narodne zavednosti. To nam osobito spričuje naše književno stališče. Imamo sedaj okoli 30 slov. časopisov; slavno družbo sv. Mohorja, katera je lani letos štela 35.010 udov, in razposlala po svetu 210.060 knjig izvrstne vsebine; potem slavno Matico Slovensko v Ljubljani, ki nam prodaja učeno-znanstvene,

leposlovne in poučne knjige; dalje Glasbeno Matico, Dramatično društvo itd. Tudi številno samostalnih pisateljev vsako leto deluje na slovenskem književnem polju. Lahko rečem, da imamo že večidel o vsaki stvari kakošnjo knjigo, izvirno ali pa poslovenjeno, ki nam služi za poduk in zabavo. Rad bi pa tukaj opomenil, da bi še ena knjiga bila potrebna in koristna za slovensko, zlasti za kmečko ljudstvo, namreč: „Domači zdravnik za ljudi in živino“. Kolikrat je ubogi kmet v veliki zadregi, ako mu družina ali pa živinče zboli, pa ni denarjev pri hiši, da bi šel po zdravila, domača so mu pa neznana. V mnogih slučajih je pa tudi dalnja pot do zdravnika zastoj, ker je treba hitro pomoči. Hvaležni bi torej bili istemu pisatelju, kateri bi se hotel potruditi in spisati takšen „Domači zdravnik“, opustivši vse nepotrebne razprave, ter podati v kratkih, jedrnatih besedah za vsako bolezen dotična domača zdravila (tudi takošna, bi se v lekarni brez zdravniškega „recepta“ za male denarje dobila) in sicer v prvem oddelku za ljudi, v drugem pa za živino. Ogromno število takih zdravilnih pripomočkov se nahaja v raznih knjigah zlasti v starih časopisih (tudi v letnikih „Slov. Gosp.“), kateri bi se lahko v ta namen porabili, ker inace niso pristopni slov. kmečkemu ljudstvu. Da bi pa ova koristna knjiga bila pri vsaki hiši, bi gotovo bilo najbolj umestno, da bi jo izdala družba sv. Mohorja — kar bi izvestno tudi rada storila. Sicer imamo mnogo zdravniških knjig, a nobena ni take osebine, da bi bila priročna za vsaki slučaj bolezni, da bi sploh zadostovala omenjeni potrebi. Naj bi ne bile te besede „glas vpijočega v puščavi!“ D.

Iz Celja. (Volitev deželnega poslanca.) Može, katerih bi se naj Slovenci nikdar več ne volili za volilne može, če tudi morebiti pravijo, da so sami Slovenci, pa za našo katoliško slovensko domovino nimajo nikakoršne ljubezni in so jo dne 16. m. m. s tem zatajili, da so navlašč doma ostali, so ti-le: Kirchmeier, Val. Kožel, Fr. Čepe, Fr. Spes v Škofji vasi, J. Mastnak in Mart. Spes na Ljubčani, Lud. Müller, Fr. Kokolj in Jož. Schmid v Ločah, J. Hajnšek, J. Vehovar, A. Zupanec v Pristovi, J. Gajšek, J. Pajek, J. Korošec v zg. Lažah, Fr. Jonke, Fr. Kunjčič in Alojzi Walland v Oplotnici, Jož. Lenko, Bl. Hrovat, Jož. Wolf v Št. Petru, Jak. Kohne, Jan. Marzidovšek na Zbelovem, Luk. Kotnik, Gr. Drobne v Skomru in Fl. Košič, Jurij vitez Goslet, R. Dirmajer, J. Fitz, Al. Logar, M. Terpotec, V. Bitner, Jož. Mol. Fr. Polak, Al. Zravnik, Mat. Plavšak, J. Logar, vsi iz Trbovelj in Al. Tischler in Anton Kokošinek iz Vitanja. O teh smemo reči, da so vredni, naj jih Slovenci enako častimo, kakor judje vse okužene, kateri so morali v puščavi živeti in se človeške družbe

ogibati ter so na hrbtu nosili napis: „Varuj se me, kajti okužen sem.“ Oni so okuženi z nemčurkim duhom in njih ravnanje nam ni v prid. Ni pa tudi upanja, da se spreobrnó taki močijci.

Iz Doliča. (Polževa pot.) Preteklo je štiri leta in naši nasprotniki bi k edinki gotovo najrajši še četrtinke pripisovali, naj bi nikoli ne došel čas, da se tukajšnja fara oprosti ptujih občin. Nekaj naših faranov potuje skoz trg Vitanje k svojim goriscam, drugi vozijo deske lesotrzcem, še nekaj naših pa ima pri občinskih uradih opraviti, ter se vračajo trške učenosti pijani domu, da jim je sila. In ker ti mogočni učeniki ne zbobnajo lahko vseh v svoj trg, zato si najmejo tukaj agitatorje, moževe slabih lastnosti, le-ti se potlej splazijo, kakor tihotapci po stranskih potih, da obiščejo lahkoverneže, izognejo se pa poštenjakov. Potem je pa gradiva za Pučnikov referat koj na cente. Tako so našli v naših podpisih toliko krivega, da so pri seji okr. zastopa na ves glas zakričali: Pred sodnijo! Sedaj, ko je pa treba, da se pri sodniji dokaže, kar se je stokrat in stokrat izgovorilo, tedaj potegnó rep pod noge, češ, da niso nikoli lagali ali koga pregovarjali. Tako potuje neko človeče sem in tje ter vodi priče pred sodnijska vrata. S sodnijsko preiskavo so gledé podpisanih in podkrižanih faranov sedaj, kakor je znano, že opešali, vendar pa se cela reč zadržuje, naj ne pride prehitro pred dež. zbor.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Novo leto začnemo nekam v strahu. Bojimo se, da nam bode preveč gradiva za to mesto, kajti šumenje o vojski še nič ne potihne, brž se še širi. Povelje ministra c. kr. vojne, da se vrnó k malu vsi rezervniki k svojim polkom za sedem dni na vaje, zdaj, ko je trda zima, tudi ni za to, da nam vzame strah vojske. Dobro je v tem še samo to, da je do spomladi še precej dolgo in dotlej preobrne se lahko še marsikaj. — Cesaričinja Štefanija si je nažgala te dni desno oko, k sreči pa rana ni hudo nevarna. — Štajarski dež. zbor snide se na novo v ponedeljek, dne 9. januarja ter še ostane menda tje do 22. t. m. skupaj, naj dovrši svoja dela. Ces. namestnik še je na dolgu slov. poslancem gledé dveh interpelacij. — Korošci imajo hudo zimo, še vse huja je pri njih, kakor pri nas. Une dni je bilo na toplomeru pri njih — 24° R., pri nas pa ob istem času 10 do 15° R. — Nemški šulverein dela s posebno skrbjo na slov. koroških tleh za nemštvo. Lani je izdal 14.000 glđ. ali na „častna darila“ učiteljem ali v podporo občin, katerim je bilo zidati novo ali pa po-